

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORCAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 60 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

Men wordt verzocht
er op te letten dat het Adres van de Redactie
(D. J. WIJNKOOP) van nu af weer is:
Pretoriusplein 3, 3e ét., Amsterdam.

„Onverantwoordelijk”.

Woensdag 10 Juni had de R. B. B. in het Verkoop-
lokaal een vergadering belegd, waar Brautigam en
Heykoop zouden spreken over het onderwerp: „Het
stakingsbeleid der syndicalisten in de Rotterdamse
haven”.

Het *Volkswaekblad*, orgaan van de Federatie Rot-
terdam der Arbeiderspartij had in zijn nummer van
Zaterdag 6 Juni die vergadering aangekondigd als
een voor de Rotterdamse „arbeidersbeweging zeer
belangrijke”.

Inderdaad was ze dat, ook volgens ons, maar
eenigszins in een anderen zin dan het *Volkswaek-
blad* bedoelde.

Wij achtten namelijk het beleggen van deze ver-
gadering op dit moment, en gezien de omstandig-
heden, een van de leiding der Rotterdamse
moderne vakbeweging onverantwoordelijke daad,
onverantwoordelijk, omdat deze vergadering niet
anders ten gevolge kon hebben dan van te voren
koren te laden op den molen van het havenkapita-
lisme in zijn verzet tegen de dreigende beweging
onder de Rotterdamse havenarbeiders.

Hoe is de toestand in de Rotterdamse haven?
De havenarbeiders — meer hoeven wij er voor
't oogenblik niet van te zeggen — voorzover ze
georganiseerd zijn in de A. H. A. V. — de syndi-
calistische organisatie — hebben j.l. Zondag, wach-
tens moede, besloten om de actie voor de eischen,
waar zij reeds lang vergeefs op aandringen, krach-
tiger voort te zetten.

De samenwerking, die er tusschen A. H. A. V.,
den Centralen Bond (waarvan Heykoop de leider is)
en de Christelijke bootwerkersorganisatie sinds ge-
ruimen tijd bestond is, sedert het conflict op de
gecombineerde vergadering op Hemelvaartdag, ont-
staan naar aanleiding van de ongeorganiseerde sta-
king van bootwerkers op de zoogenaamde rolletjes-
booten, verbroken. *Waarom* die samenwerking ver-
broken is, doet er voor 't oogenblik niet toe. In
ieder geval staat dit vast: Een vergadering als die
van den R. B. B. moest in de gegeven omstandig-
heden het karakter dragen van een manoeuvre,
*waardoor de A. H. A. V., de syndicalistische organi-
satie, die de sterkste is in de haven, werd aan-
wilt, terwijl zij voor den strijd met de machtige
patroonsorganisatie staat.*

Dat de vergadering een rustig verloop zou hebben,
was dan ook in deze omstandigheden uitgesloten.
Het bestuur van den R. B. B. had er ook blijkbaar
op gerekend, dat er herrie zou komen. Het had ten-
minste een sterke politiemacht gerekruteerd, die op
de syndicalistische arbeiders natuurlijk van den be-
ginne af provocerend moest werken. Maar boven-
dien kunnen wij de verdenking niet van ons afzetten,
dat althans sommige personen van de leiding niet
ongarne zagen, dat er herrie zou komen. Natuurlijk
om de schuld daarvan dan op de syndicalisten te
kunnen wentelen. Heykoop toch, die bovendien, ge-
lijk steeds, uiterst minachtend over zijn tegenstanders
sprak — onverantwoordelijke praatjesmakers enz.
waren de gewone termen, — zei op een gegeven
moment: „Natuurlijk komt er „heilbel” na het debat”.

Doch als men dat van die zijde zoo natuurlijk achtte,
dan had men deze vergadering op *dit moment* —
wat, voor zoover wij weten, nog *nooit* gebeurd is
— en onder deze omstandigheden, namelijk zonder
dat er voldoende gelegenheid was voor de aange-
vallen organisaties om zich met gelijken tijd te ver-
dedigen tegen de betoogen van Heykoop en Brauti-
gam, — niet mogen beleggen.

Wij, die de vergadering hebben bijgewoond moeten
constateeren, dat de herrie, die ten slotte op een
laat uur, de politie aanleiding gaf — of geschiedde
dit op verzoek van de leiding? — de vergadering
uiteen te drijven en te slaan, niet alleen of in hoofd-
zaak de schuld was van de syndicalisten.

Er hadden zich vier personen voor 't debat op-
gegeven, namelijk drie der syndicalistische leiders
— ook het zeeliedenconflict was behandeld — en
ondergeteekende. Aangezien ik slechts vijf minuten
behoefde om tegenover Heykoop, die de sociaal-
democratie gelasterd had, enkele dingen even te
constateeren, stond ik mijn 10 minuten af aan Bous-
man. Toen deze vijftientig minuten gesproken
had — na vele interrupties van de „modernen”,
d.w.z. het bekende stel fanatieke leden der Arbei-
derspartij, dat wij zoo goed kennen ook van politieke
vergaderingen — deelde hij de vergadering als slot-
effect mee, waarom de bootwerkers o.a. tegen de
moderne organisatie een zoo diep wantrouwen koesteren.
Dit is gelegen in het feit, dat zij Heykoop
persoonlijk volkomen onbetrouwbaar achten. En ten
bewijze vermeldde hij een verhaal, dat reeds jaren
lang de ronde doet onder de Rotterdamse haven-
arbeiders, omtrent de wijze, waarop Heykoop zekere
arbeiders, die tot hem gekomen waren voor een zaak
van arbeidersrecht, om den tuin zou hebben geleid.
Afgezien nu van de vraag, wat de beteekenis is van
deze en andere „bewijzen” tegen een persoon, valt
't niet te loochenen, dat deze en andere dingen van
enorm gewicht zijn onder een nog zeer onontwik-
kelde massa van arbeiders als de havenwerkers
over 't algemeen zijn.

De moderne vakorganisatie wordt daardoor bena-
deeld en 't zou o.i. gewenscht zijn, dat eindelijk
eens op de een of andere wijze hieraan een eind
kwam, b.v. hierdoor, dat Heykoop, indien men hem
ten onrechte lastert, de zaak door een onpartijdige
commissie liet onderzoeken. Hst kabaal, dat op de
mededeelingen van Bouwman volgde, kwam van de
kant der leden van de Arbeiderspartij. En 't zou,
indien de leiding dit gewild had, zeer goed mogelijk
zijn geweest, de vergadering toch nog voort te
zetten, indien de politie niet reeds zoo spoedig
daarop ingegrepen had.

Zoo is deze vergadering inderdaad een ernstige
gebeurtenis in de Rotterdamse arbeidersbeweging
geworden.

Ernstig, omdat ze de kloof tusschen strijdende
arbeiders *onnoedig* nog dieper heeft gemaakt.

En ernstig, omdat ze, bedoeld of niet, strijdende
arbeiders verzwakt in hun aanval op het zoo mach-
tige Rotterdamse handelskapitaal.

Wij behoeven niet er bij te zeggen, dat de soci-
aaldemocratie, de S. D. P., ook ditmaal de verant-
woordelijkheid voor dit drijven der moderne leiders
niet kan mee dragen. Komt het tot een grooten strijd
in de Rotterdamse haven, dan moeten wij, al
keuren wij de theorie der syndicalisten niet goed,
aan hun zijde staan in den strijd tegen hun mach-
tige vijanden.

v. R.

Sociaal democratische organisatie in Indië.

In gevolge, opdracht der huish. verg. ontvangen
wij onderstaand communiqué van het verhandelde
op de stichtingsverg. van de S. D. Ver. in Indië:
Zaterdagavond, 9 Mei, werd in het Marinegebouw
te Soerabaia (het Bondstehuis van de Matrozen) een
huishoudelijke vergadering van sociaal-democraten
gehouden, met het doel een Indische organisatie te
stichten.

Aanwezig waren een dertigtal leden der Holland-
sche S. D. A. P. terwijl van verafwonende geest-
verwanten bewijzen van instemming waren binnen-
gekomen.

Na zeer geanimeerde discussies werd onder groote
geestdrift besloten tot oprichting van de „Vereeni-
ging van Sociaal-Democraten in Ned-Indië”.

Daar de beide moederlandsche organisaties S. D.
A. P. en S. D. P. geen verschillen op Koloniaal-
politiek terrein kennen, werd vastgesteld, dat ieder,
die zich op S. D. standpunt stelde, lid kan worden.
Ook hoopte men door deze ruime bepaling den
toevloed van Indo-Europeanen grooter te maken,
daar dezen voor een verplicht lidmaatschap der
S. D. A. P. weinig of niets zouden voelen.

In de Statuten zal dus worden opgenomen de
clausule, dat lid kunnen zijn: Alle meerderjarige
ingezetenen van Indië, die instemming betuigen
met het doel der Vereeniging, te weten:

- Propaganda voor de sociaal-democratische
ideeën in den ruimsten zin des woords.
- Het deelnemen aan de praktische politiek, voor
zoover art. 111 Regeeringsreglement dat toelaat.
- Het bestudeeren van Indische economische
vraagstukken, onder meer ter voorlichting van de
S. D. Kamerfractie in Nederland.
- De uitgave van een eigen orgaan, voorloopig
een maandblad of half-maandblad.

Op de te ontwerpen statuten zal rechtspersoon-
lijkheid worden aangevraagd.

De contributie, die door de leden zelf wordt
vastgesteld, werd bepaald op een minimum van
f 0.25 's maands. Het reeds jaren bestaande soci-
aal-democratische Verkiezingsfonds zal als een af-
zonderlijke instelling blijven bestaan, maar komt
onder contrôle der Vereeniging.

Ook werd vastgesteld, hoewel niet in een *bindend*
besluit, de verhouding tot de beide Indiërs-bewe-
gingen „Insulinden” en Sarikat Islam.

Hoewel men algemeen bezwaren had tegen de
de wijze, waarop Douwes Dekker c.s. in hun pro-
paganda voor de I. P. waren opgetreden, vond het
doel der Indo-Europeesche beweging: de opheffing
en eindelijk vrijmaking van Indië aller instemming.

Alleen liepen de meeningen uiteen over de vraag,
of aansluiting bij „Insulinde” wenschelijk was.

Sommigen bepleitten onthouding, daar deze vereeni-
ging op alles behalve socialistische grondslag rust.

Daartegenover vereenigde de vergadering zich
met op 4 na algemeene stemmen met 'n motie,
waarin de wenschelijkheid uitgesproken werd, dat
de sociaal-democraten in Indië zich zouden aan-
sluiten bij „Insulinde”, handelende daarmee in den
geest van het door de S. D. Kamerfractie uitgevaar-
dige communiqué.

Tot leden van het voorloopig bestuur werden
aangewezen de heeren Reeser, Hulswit en Reevers
te Soerabaia (resp. voorzitter, secretaris en penning-
meester) en de buitenleden Sneevliet en Schotman.

Aan het partijbestuur der S. D. A. P. in Nederland werd telegraphisch kennis gegeven van de oprichting. Zoo zijn we dus een S. D. organisatie rijk. Dat ze werk te over vindt, behoeft geen nader betoog. Dat ze haar weg zal vinden evenmin. Hier, als elders kunnen we met een variant op 'n bekende spreekwijze zeggen: Le Socialisme est en marche, rien ne l'arrêtera.

Tot zoover het Communiqué.

Een paar opmerkingen slechts onzerzijds op dit moment.

In de eerste plaats roepen wij dit nieuwe lid van de Socialistische Internationale een hartelijk welkom toe.

Maar ten tweede wenschen wij te vragen: Worden ook inlanders, naast de Indo's en de blanken, in deze Ver. v. S. D. in N. Indië toegelaten? Wij verwachten het, maar lezen het niet uitdrukkelijk in het communiqué.

Ten derde, al meenen wij deze S. D. Ver. in Indië terecht S. D. P. en S. D. A. P. beide als soc. dem. organisaties erkent, achten we het niet goed dat ze dat doet op de onjuiste grond, dat S. D. A. P. en S. D. P. geen verschillen kennen op Koloniaal-politiek terrein. De S. D. P. erkende de leus *Indië los van Holland* uitdrukkelijk op haar kongres als grondslag van haar koloniale politiek. (Dit moge ook *Het Volk*, dat het listiger wijze na het Kongres anders wilde doen voorkomen, zich ook voor gezegd houden.) De S. D. A. P. aanvaardt deze grondslag van onze Koloniale politiek niet. — Om maar één hoofdverschil op koloniaal-gebied tusschen S. D. P. en S. D. A. P. te noemen!

Ten slotte rekenen wij op de erkenning van S. D. A. P. en S. D. P. beide in de praktijk. En wij hopen derhalve ook o. a. het ons toekomende deel van het S. D. verkiezings-fonds in Indië te ontvangen.

VERSLAG van de openingsrede, gehouden door den Voorzitter D. J. WIJNKOOP op het vijfde jaarkongres der S. D. P. op 6 Juni 1914 in het gebouw: „De Graanbeurs” te Leiden.

Alleen ons orgaan heeft voortdurend op het verderfelijke van de verkiezingsleuzen gewezen, en het bedrog der liberalen en Arb. Partij ontmaskerd. En na de verkiezingen hebben wij telkens prachtig gelijk gekregen. Daarom: werkt altijd en zoo hard mogelijk om abonne's te winnen; geen uur mag verzuimd worden. We moeten trachten dat *de Tribune* in grooter formaat verschijnt en dat het wordt het blad voor de arbeiders, die socialistisch denken en voelen. (applaus).

De Voorzitter heeft de vorige spreker laten gaan, maar verzoekt, streng bij de zaak te blijven.

Leiden (Knuttel) De afdeeling gaf over het algemeen te kennen, dat de arbeiders de artikelen wel wisten te begrijpen. Door meer scheiding te brengen tusschen het Woensdag en Zaterdagblad, zooals ook het plan was, kan het Z.-nummer aantrekkelijker gemaakt worden. Af en toe wordt er te veel over het buitenland geschreven; zoo kwamen onlangs in een Z.-nummer drie zulke artikelen voor. Dit bemoeilijkt de colportage; de arbeiders, die we het eerst bereiken moeten, krijgen dan te veel

VERSLAG van de openingsrede, gehouden door den Voorzitter D. J. WIJNKOOP op het vijfde jaarkongres der S. D. P. op 6 Juni 1914 in het gebouw: „De Graanbeurs” te Leiden.

III.

Ja, in zekeren zin hoop ik, dat de actie ook afbreuk zal doen aan de S. D. A. P. Ik hoop n.l., dat door onze agitatie tegen de wet Treub tal van arbeiders, die met de S. D. A. P. medeloopen, zullen gaan begrijpen, dat ze met ons moeten gaan meestrijden. De Agitatie moet zoo worden, dat als het eenigszins, kan, de wet reeds in de Tweede Kamer komt te vallen. (applaus)

De leugen, dat de liberalen met betrekking tot de soc: wetgeving beter zouden zijn dan de klerikalen, is in ieder geval duidelijk gebleken. Er bestaat voor ons in 't geheel geen reden, Talma te prijzen, maar maar vaststaat, dat Talma minder slecht was dan Treub.

Het kiesrecht is, zooals ik reeds zei, helaas niet urgent. De kiesrechtactie van de S. D. A. P. is geworden een actie tegen de klerikale Eerste Kamer. De Arb. Partij werkt samen met de liberalen tegen de klerikalen. Dr. Bos heeft dit erkend; hoonend heeft hij opgemerkt: „de S. D. A. P. heeft wel de ministerportefeuilles afgewezen, maar alles is toch weer goed gekomen; de samenwerking is tot stand gekomen.” Juist, zoo is het! Bos zegt verder, dat

onbekende aardrijkskundige namen voor zich. Wel kunnen de artikelen over 't buitenland niet gemist worden, maar het Zaterdagnummer moet toch meer pakkende dingen bevatten; dan komen de koopers weer terug.

De krant is zeer bevredigend; er kwamen geen artikelen voor, die aanstoot gegeven hebben. Minder gelukkig zijn de artikelen van Van Ravesteijn over den uitslag der verkiezingen. Hij heeft het succes der S. D. A. P. trachten weg te redeneeren. We weten wel, dat dit geen socialistisch succes is geweest, maar wel hebben vele arbeiders op de S. D. A. P. gestemd. Van R. beweerde maar boutweg, dat vele arbeiders niet gestemd hadden. Ik geloof juist dat vele klein-burgerlijke kiezers, uit vrees zich te branden, niet gestemd hebben. 't Maakt den indruk, of v. R. met cijfers gegooid heeft, om, nu wij geen succes hadden, het succes der S. D. A. P. weg te praten. Over een andere kwestie wil spr. hier niet spreken, daar hij het beter vindt, hierover in *de Tribune* te discussieeren.

Utrecht (Hartveld) brengt namens de afdeeling hulde aan de redactie en maakt twee opmerkingen. 1e. *De Tribune* moet nog eenvoudiger geschreven worden, vooral de artikelen over het buitenland zijn nu en dan moeilijk te lezen, zoo o. a. het artikel over Ulster. 2e. Gewenscht is, dat, evenals het de gewoonte is bij andere bladen, de citaten inspringen.

Rotterdam (Krijgsman). Vele opmerkingen zijn reeds gemaakt. Ook R'dam dringt aan op meer eenvoudige artikelen en op plaatsing van korte berichten.

Den Haag (Vulgus). Op vorige congressen had de afdeeling tamelijk veel kritiek; op dit congres echter niet. Uitstekend is de krant geredigeerd, vooral betreffende de pestbestrijding. Er zit bij de redactie voor: wat het zwaarst is, moet het zwaarst wegen. 't Sprekt van zelf, dat hierdoor sommige rubrieken wel eens in de verdrukking komen. Een opmerking op technisch terrein heeft spr. Ceton schrijft wel eens over iets waarover door een andere redacteur reeds een artikeltje geplaatst is. Dit was o. a. het geval bij het artikel over: „Colorado”. Dit dient vermeden te worden; we moeten onze ruimte zoo economisch mogelijk gebruiken. Ten slotte vraagt spr. de plaatsing van een inhoudsopgave voor aan het blad. Voor 't naslaan van gegevens, levert dit veel gemak.

Groningen (De Lange) meent, dat *de Tribune* nog begrijpelijker moet worden; dikwijls wordt heel wat kennis omtrent verschillende feiten verondersteld. Zoo heeft v. R. o. a. in zijn artikel over de annexatie van de Hoek van Holland verwezen naar een artikel van Cunow. 't Scheen spr. toe, dat een kort uittreksel van dit artikel wel op zijn plaats zou geweest zijn. In tegenstelling met Leiden meent de afd., dat de scheiding tusschen het Woensdag- en Zaterdagnummer geheel moet vervallen. In de toekomst moet het blad drie maal verschijnen, en meer geschikt worden, om andere bladen overbodig te maken. 't Wordt tijd, dat nu reeds meer in die richting gewerkt wordt. De scheiding geeft ook aanleiding tot herhalingen; zoo zijn twee reeksen artikelen verschenen over de Wet-Traub; de eene in het Woensdag-, de andere in het Zater-

van rechts nooit grondwetsherziening voor 't A. K. te verwachten is. Wij zeggen: de arbeiders krijgen het onverzwaakt A. K. voor mannen en vrouwen van geen van beide, of zij moeten deze zaak tot een ernstigen strijd maken. Maar bovendien, als wij eens aannemen, dat er komt een uitbreiding van het kiesrecht, dan zijn de klerikalen hiertoe minstens even bereid als de liberalen. De kiesrechtuitbreiding, zooals Heemskerk het wilde, ging volgens sommigen zoo ver, dat zij vreesden, dat de macht van het volk te groot zou worden.

Wat het vrouwenkiesrecht betreft, blijkt nu wel heel duidelijk, dat de liberalen geen A. K. voor de vrouwen willen; verleden jaar was dit al niet veel minder duidelijk gebleken. In een polemiek met de *Nieuwe Courant* schreef *Het Volk*, Donderdag j.l. in een laatst woord: „Had gij nog den eisch gesteld, dat de vrouw om het kiesrecht te krijgen, deel moet hebben aan den maatschappelijken arbeid, dan hadt gij geen verraad gepleegd aan uw program van 1913.” Hier geeft *Het Volk* dus toe, wat wij altijd gezegd hebben, dat in het concentratie-program geen Alg. Vr. Kiesrecht staat, dat dus voor de concentratie allerlei wegen open zijn, om zonder verraad te plegen aan 't program, een beperkt vrouwenkiesrecht in te voeren.

Door deze erkenning van *Het Volk* is de taktiek van de Arb. Partij ontdekt als een verraad aan de zaak, waarvoor zij heette te strijden. En nog altijd

dagblad. We hebben nu twee weekbladen en het moet worden één blad dat tweemaal per week verschijnt. Er zijn maar 35 abonne's, alleen op het Zaterdagnummer; hierom behoeft de scheiding niet volgehouden te worden. Spr. wil, dat *de Tribune* in de plaats treedt van de nieuwsbladen, zoodat de arbeiders niet langer gedwongen zijn naast ons blad nog andere bladen te lezen. Nu dwingen wij ze, het vergif van *Het Volk* te nemen.

Wijnkoop beantwoordt namens de redactie de verschillende sprekers. Hij brengt allereerst dank voor de hulde en hoopt, dat *De Tribune* nog beter zal worden. Verder gaat hij op de diverse kleinigheden in. Met de vrouwenrubriek is weer begonnen. De economische rubriek is altijd het smartekind geweest; de laatste medewerker is door ziekte verhinderd geweest er regelmatig voor te zorgen. Nu is deze rubriek aan een der redacteuren opgedragen en zal er wel beter voor worden gezorgd.

Spr. onderschrijft niet, dat er te veel over de Buitenlandsche vakbeweging wordt geschreven, wel zal getracht moeten worden meer ruimte vrij te maken voor de binnenlandsche vakbeweging. Over de staking in Den Bosch is inderdaad geen groot artikel verschenen; met deze opmerking zal rekening gehouden worden.

Met de opmerking over de plaatsing van het stuk van Wacht moet men voorzichtig zijn. Als de overgrote meerderheid het niet eens is met Wacht, dan is dit geen reden, zijn stuk niet te plaatsen. Hij was toen in ieder geval onze partijgenoot en had het volste recht de scherpste critiek te oefenen. Volkomen juist is, dat het stuk in *Het Volk* beter op zijn plaats was. Dit blad heeft het in zijn geheel opgenomen en overeenkomstig zijn slechte journalistieke manieren het antwoord van de redactie weggelaten. Genoegen doet het spreker echter, dat het stuk van W. de algemeene ontstemming heeft gewekt.

Vlaming heeft gelijk, dat bij de herstemming in Amsterdam III een verklaring van ons standpunt had kunnen gegeven worden; de redactie meende toen, dat het niet zoo noodig was.

Wat de polemiek Ceton-Coltof betreft meent de redactie in tegenstelling met A'dam, dat deze eigenlijk te lang duurde. Over de crisis is voldoende geschreven. Had de redactie er nu nog meer over moeten schrijven? Ceton is de redactie!

Met de opmerking over het meer populariseeren van over te nemen stukjes zal rekening gehouden worden.

De Ulsterkwestie is inderdaad een moeilijk kwestie; wanneer het artikel van Ravesteijn hierover bij lezing moeilijkheden oplevert, komt dit, doordat de beperkte ruimte het breed opzetten van zoo'n artikel niet toelaat. Aan het buitenland moest dan eigenlijk ook meer ruimte besteed worden. In Holland gebeurt dit in andere bladen veel te weinig. Er is maar één courant, die van arbeidersstandpunt de internationale gebeurtenissen behandelt; dat is ons blad.

(Wordt vervolgd).

duurt de misleiding voort. Als zij de liberaal Nierstrasz aanvalt over zijn optreden bij de stuwadoorswet, zegt zij niet: „zoo zijn nu die liberalen”, maar wel: „Kijk die Nierstrasz moet je in de gaten houden.” En zoo ook: „De *Nieuwe Courant* heeft dit of dat gedaan.”

Maar 't is niet alleen Nierstrasz of de N. C., maar het is heel de concentratie, Bos evengoed als Tydeman. Allen strijden voor het Imperialisme, de een met meer, de ander met minder demagogie, en ieder op eigen manier.

Nu ik over Nierstrasz gesproken heb, wil ik even in herinnering brengen, dat *Het Volk* hem nu wel de staking bij hem in 1911 verweten heeft, maar dat wij het waren, die in 1911 de zijde der stakers kozen, en dat de Arb. Partij aan den kant van den havenkapitalist Nierstrasz ging staan en de stakers niet steunde (applaus).

Over het kiesrecht nog één ding: de evenredige vertegenwoordiging. Voor onze kleine partij is dit van het grootste belang. Wanneer we echter Dr. Bos zoo geheimzinnig hooren zeggen, dat de evenredige vertegenwoordiging billijk en goed moet zijn, dan vreezen we, dat hier een addertje in het gras schuilt. We zullen moeten oppassen, dat niet door een slecht systeem onze partij uit het parlement geweerd wordt.

Onze overtuiging is het, dat de kiesrechtstrijd alleen weer op pooten kan worden gesteld door

Organisatie en Vrijheid.

Een diep heimwee gaat door de arbeidende massa's, een verlangen naar vrijheid, naar opheffing van de zware druk, die hen verplettert, naar het afwerpen van ellende en zorgen, die hen verhinderen vrij adem te halen. Maar niet voor de eerste maal leeft dit hevige verlangen zoo sterk op; reeds gedurende duizende jaren, zoo lang als de menschen door overheersching onderdrukt werden, hebben ze gedroomd van vrijheid en ook daarvoor gestreden. En toch is de macht der heerschers schijnbaar steeds hechter geworden, en is de vrijheid nog altijd niet verwezenlijkt. Waarom? Omdat er iets sterkers achter steekt dan gewone, menselijke heerszucht — een noodzakelijkheid, die in de dingen, in de werkelijkheid van het materiële leven ligt.

De abstracte, absolute vrijheid, los van alles en allen, is een wezenlooze hersenschim. Met duizend vezels hangt de mensch met de wereld, de natuur samen, hij zit er midden in vast; haar stof is het en haar kracht, die hem vormen, die in hem leven en werken, die bij hem in- en uitstroomden, en deze voortdurende kracht- en stofwisseling, deze actie en reactie, dat is juist het leven! Het leven der menschen gaat voort als een deel van het algemeene natuurproces, beweegt zich onder de door de natuur gegeven voorwaarden, en is daarom in zijn oorsprong beperkt binnen haar grenzen en mogelijkheden. Aan deze natuur-noodzakelijkheid moet onvoorwaardelijk gehoorzaamd worden.

Praktisch wil dit zeggen: de mensch is allereerst slaaf van zijn lichaamsbehoeften — al ziet niemand ook daarin een aanranding van zijn vrijheid, dat hij eten moet, om te kunnen leven. Deze behoeften dwingen met gebiedende macht; de mensch moet werken. Dat zal altijd zoo blijven: boven de abstracte behoefte naar vrijheid staat altijd de noodzakelijkheid van den arbeid ter bevrediging der levensbehoeften. Pas als deze bevredigd zijn, als de kwelling van den honger van hem wijkt, dan pas krijgt de mensch ruimte voor andere belangstelling, dan pas kan zijn geest zich vrij ontplooiën, zijn blik zich verwijden. Niet in moderne zin, dat na de arbeid de vrije tijd komt: voor den primitieven zoowel als voor den toekomstigen mensch is de arbeid geen kwelling, geen zielloos zich afslooven, maar het leven zelf; leven en arbeid zijn één. De bevrijding van den meest onmiddellijken nood beteekent uitbreiding van de geestelijke fondamente van den arbeid, de uitvinding van nieuwe methoden, de opbouw van de wetenschap, dus verhooging van de voortbrenging van den arbeid. En hoe meer deze productie vooruit gaat, zooveel te omvangrijker wordt de bewegingsruimte van den mensch binnen de grenzen der natuur; op deze wijze beteekent de stijgende ontwikkeling van den arbeid een stijgende opgang naar de vrijheid, tot dien graad, dat zijn leven volkomen verzekerd is, en hij als een meester de krachten der natuur naar zijn doeleinden leidt.

In dit onmiddellijk verband van den mensch met de natuur is echter toch voor de begrippen van dwang en vrijheid geen ruimte. Zij komen eerst tot beteekenis, waar de mensch in betrekking treedt tot den mensch. De productie van het levensonderhoud

den revolutionairen strijd zoowel van de ongeorganiseerde als van de georganiseerde arbeiders. Als wij zoals bij de duurtbeweging en tegen de Wet-Treub met de syndicalisten samengaan en ook de syndicalistische arbeiders bij een staking steunen, dan hebben wij de strijd voor 't A. K. beter voorbereid dan de Arb. Partij, die al haar vertrouwen op de liberalen gevestigd heeft.

De onderwijskwestie! Dr. Bos heeft tege den regeering maar één bezwaar: ze wil niet zorgen voor een beter salaris en een betere opleiding van de onderwijzers. Cort v. d. Linden schijnt zich om de onderwijzers niet druk te maken; deze blijven toch wel de getrouwe hulpstroepen van de liberalen.

Troelstra heeft bij de onderwijskwestie in den laatsten tijd een belangrijke rol gespeeld. Ten eerste heeft hij medegeholpen, dat het ontslag-Beishuizen werd goedgekeurd; ten tweede heeft hij zich geschaard aan den kant van het hoofdelijk gezag en hierdoor de democratische onderwijzersbond verzwakt en ten derde heeft hij in de zaak-Hart goedgevonden, dat deze liberaal in zijn vakbond zijn klasse kwam verdedigen, terwijl hij Sneevliet inder tijd weggejaagd heeft, toen deze zijn klasse, de arbeidersklasse, wilde verdedigen. We verwonderen ons niet over dit optreden van Troelstra; we constateeren het slechts.

De onderwijs-commissie is een overwinning van Dr. Kuiper en de dood voor het volksonderwijs.

is slechts bij uitzondering de zaak van den mensch op zich zelf. De arbeid vereenigt de menschen tot verbondene gemeenschappen, tot economische eenheden. De gemeenschappelijke arbeid eischt regel en organisatie, anders zou deze niet mogelijk zijn. Hier treedt een nieuwe beperking van de abstracte vrijheid op: gemeenschappelijke bepalingen stellen de grenzen vast, binnen welke zich ieder moet bewegen. Zijn deze ook door gebruik en traditie, door wetten, of door het gebod van een aanvoerder of heerscher aangewezen — men kan toch niet goed spreken van dwang en beperking der vrijheid. Niet alleen omdat de noodzakelijkheid van zulke wetten zich aan het verstandig inzicht duidelijk opdringt, — iedere arbeider in een grootbedrijf of een spoorwagearbeider weet uit eigen ervaring, dat ze door de techniek van het bedrijf zelf onvermijdelijk zijn — maar veel meer nog omdat de gemeenschappelijkheid van de productie een natuurlijk groeiende gemeenschappelijkheid van het geheele leven te voorschijn roept. Zij scheidt een geestelijke band tusschen de menschen, maakt ze tot maatschappelijke wezens, en roept sociale gewaarwordingen bij hen wakker, zooals o.a. de behoefte naar samenzijn, naar gemeenschappelijkheid, naar erkenning van de kameraads. Wanneer voor een ieder de belangen voor de gemeenschap als het hoogste gelden, waartegen persoonlijke neigingen niet in aanmerking kunnen komen, en als dit als instinctieve, sterke gewaarwording in een ieder leeft, dan kunnen de noodzakelijkheden van deze gemeenschap niet als dwang worden gevoeld, maar vormen ze slechts de grenzen, waarbinnen zich de vrije beweging der menschen voltrekt. De vorm van deze gemeenschap loopt daarbij door een ontwikkeling van duizenden jaren, van de primitieve stam tot aan de wereldgemeenschap van het socialisme.

Eerst, wanneer zich in de maatschappelijke organisatie klassetegenstellingen ontwikkelen, wanneer de heerschappij van de eene klasse over de andere opkomt, wordt de harde dwang als iets drukkends ondervonden, en ontstaat het heimwee en het streven naar vrijheid, d.w.z. naar bevrijding van deze druk. Zeer zeker is ook hier de heerschappij en haar dwang nog vaak de uitdrukking van een economische noodzakelijkheid — bijv. die van vorsten en priesters in de oudste Aziatische staten, van de feodale heeren in het primitieve, door vijanden bedreigde boerenland, van de kapitalisten in het opkomende fabriekssysteem. Treedt echter ook de wet van noodzakelijkheid als wet van den heer op, dan is daarom nog niet iedere wet van den heer een wet van noodzakelijkheid. Niet allèen, omdat stemming en willekeur deze heerenwet vaak bepalen, maar ten eerste, omdat de heer tegelijk uitbuiters is, en zijn wetten door de noodzakelijkheden van uitbuiting bepaald worden, die niet overeenkomen met de behoeften der geheele samenleving, maar voor de uitgebuiten slechts nadeel en druk beteekenen; bevrijding van de hardheid van de arbeid, vrije tijd en spel, geestesontwikkeling, ontwikkeling van kultuur en wetenschap, dat wordt alles op ééne zijde, nl. bij de uitbuiters gemonopoliseerd; — voor de massa's vereenigen zich onderdrukking en uitbuiting tot eene dubbele slavernij, als directe levensnood en

De commissie is druk aan het werk en houdt vele vergaderingen. Wat er ook uit dien heksenketel moge voortkomen, het neutrale staatsonderwijs zal om hals gebracht worden.

Na de verkiezing hebben we de weigering van de ministerportefeuilles door de S. D. A. P. gehad. Zeer juist is door Markman op het congres van het N. A. S. gezegd: „De S. D. A. P. heeft het niet aangedurfd, omdat zij vreesde, dat de moderne vakbeweging menschen zou verliezen, die naar de syndicalisten zouden overloopen.”

Heeft zij echter het openlijk verraad aan het socialisme niet aangedurfd, veel is er niet door veranderd. Uit alle macht gaat ze met de regeering samen en vermijdt alles, waardoor het ministerie zou kunnen komen te vallen.

Dit alles doet zij ter verkrijging van enkele kleine voordeeltjes. Zoo werd K. ter Laan, zonder krachtig protest, burgemeester van Zaandam en de kwasi-marxist Wibaut heeft het aangedurfd, zonder socialistische meerderheid achter zich, als wethouder van Amsterdam te fungeeren. Wat Zaandam ons brengt, zullen we afwachten. 't Is nooit onze gewoonte geweest, met voorbarige kritiek te komen. Ons is verweten, dat we niet opgekomen zijn tegen de houding van Wibaut tegenover de gemeentewerklieden. Ik meen, dat het niet noodig is, over alles direct zoo te gaan schreeuwen. Maar wanneer het orgaan van de Federatieve Gemeentewerkliedenbond

als dwangmacht van boven. En ten tweede wordt iedere klasseheerschappij door de ontwikkeling der maatschappij overbodig gemaakt, en dan zonder eenige noodzakelijkheid zijnde, als volslagen onzin, dubbel zwaar gevoeld, tot ze omvergeworpen wordt.

Al dringen nu uit de massa's, in den loop der ontwikkeling, steeds nieuwe lagen naar boven, die zich van de heerschappij meester maken en de maatschappij op een hoogere graad ontwikkelen: de diepgaande tegenstelling tusschen uitbuitende heerschers en uitgebuite massa's bleef altijd bestaan, en komt onder het kapitalisme zelfs op zijn scherpst te voorschijn. Daarmee is echter ook het eind nabij; de materiele noodzakelijkheid van de heerschappij — de onvoldoende productie nl. van den arbeid — verdwijnt meer en meer. In ieder geval, hoe meer de tijd rijp wordt voor verandering, hoe onhoudbaar de tegenwoordige klasseheerschappij wordt, hoe heviger de vrijheidsdrang van anderen uit wordt, zooveel te zwaarder wordt de druk van boven gemaakt, in de bedriegelijke hoop, daarmee de revolutie te kunnen verhinderen. Zoo komt juist in den tijd van den overgang nog een kunstmatige druk bij de van ouds bestaande klasseheerschappij.

De materiele voorwaarden tot een wereldorganisatie van de menschheid, zijn reeds voorhanden. Techniek en wereldverkeer zijn zóó hoog ontwikkeld dat slechts een wereldomvattende maatschappelijke eenheid hun kan voldoen. Dan kunnen ze aan de menschen een alzijdige bevrediging van hun meest omvangrijke levensbehoeften verzekeren. Maar daartoe ontbreekt nog de geestelijke organisatie.

Zoolang de arbeidende massa's nog niet één zijn in het klare denken en willen, zoolang ze nog geïsoleerd zijn en los van elkaar, en nog niet zien de groote menschengemeenschap, die bezig is te worden, en slechts aan hun kleine ik met de kleine, naastbij gelegen belangen denken, zóólang moeten ze nog in knechtschap leven. De organisatie van deze massa's, de vereeniging van al hun krachten naar een gemeenschappelijk doel, geeft hun eerst de kracht, om de heerschende klasse in den strijd te overwinnen.

Daarmee wordt niet alleen een eind gemaakt aan de heerschappij van het kapitaal, maar tevens aan de jarenlange heerschappij van menschen over menschen. En de organisatie der menschheid tot een zelfbewuste maatschappelijke gemeenschap, die uit die overwinning opgroeit, zal eerst den mensch maken tot meester van de natuur, tot meester over de bronnen van zijn leven. Zoo is de organisatie de grondslag van het socialisme, en de voorwaarde tot het uit den weg ruimen van alle heerschappij, fundament en instrument der vrijheid.

In de socialistische gedachtenwereld zijn daarom organisatie en vrijheid geen tegenstellingen, maar zij zijn tot een niet te scheiden eenheid verbonden.

A. P.

Sluit U aan bij de Soc. Dem. Partij.

het marxisme aansprakelijk stelt voor Wibauts optreden, dan zeg ik: 't Heeft met marxisme niets te maken. Dat moest Wesseling weten. We hebben geen reden Wibaut persoonlijk oneerlijkheid en inconsequentie te verwijten, maar zijn handelingen en verdediging hebben niets met marxisme te maken; zijn daden zijn een voortdurend verraad aan de zaak van het marxisme. Juist hierom is hij de groote man kunnen worden en blijven. De vrijz.-democraten hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt, om in troebel water te visschen. Nolting is plotseling gaan optreden voor de werklieden aan de Electriche Centrale en vraagt voor hen een zelfde Zondagsrust, als de gaswerkers hebben. En wat antwoordt wethouder Wibaut? Dat ging niet, want dan moesten er zooveel geschoolde krachten meer komen. Wesseling heeft volkomen gelijk, als hij dit een kapitalistische argumentatie noemt; immers, als de Gemeente wat meer geld uitgeeft, kunnen die geschoolde krachten er komen. Een dergelijk optreden van Wibaut heeft weer eens duidelijk doen uitkomen, dat het wethoudersambt, zonder dat het bewustzijn en de organisatie van het proletariaat groot genoeg zijn, niet vereenigbaar is met de proletarische taktiek.

We zijn aan het slot gekomen van ons overzicht van wat de verkiezingen gebracht hebben. Bos en de vrijz.-democraten zijn met de nieuwe regeering zeer ingenomen.

(Wordt vervolgd.)

Uit de Vakbeweging.

BUITENLAND.

Italiaansche algemeene werkstaking.

De Italiaansche partij had op den 7en Juni, den dag, waarop Italië een nationaal feest viert, besloten tot 't houden van talrijke anti-militaristische volksvergaderingen, die vooral gericht waren tegen de militaire strafcompagnieën en tegen de overplaatsing van politiek „verdachten” naar deze compagnieën. Deze vergaderingen, waaraan ook de syndicalisten, anarchisten en republikeinen deelnamen, zouden in de open lucht worden gehouden. Ze werden echter in geheel Italië verboden. In weerwil daarvan vergaderden onder de leiding van Malatesta de anarchisten in Ancona. Ancona heeft een zeer zwakke partijorganisatie, maar een sterke republikeinsche en telt talrijke anarchisten. De vergadering werd ontbonden, Malatesta gevangen genomen, doch later weer in vrijheid gesteld. 's Avonds, na afloop van een protestvergadering in een gesloten lokaal, wat niet verboden was, wilden de demonstreerenden in gesloten kolonne naar de stad terugtrekken. Geheel doelloos werden alle toegangen afgesloten en de menigte op allerlei wijze geprovoceerd. Een paar geworpen steenen gaven onmiddellijk aanleiding tot een volle laag van de carabinieri (soldaten). Dooden en gewonden vielen. De demonstraties hielden echter den ganschen avond aan, overal beletten de demonstreerenden 't doorgaan der militaire feestconcerten. Om 10 uur 's avonds werd toen in Ancona de algemeene staking afgekondigd en volledig doorgevoerd.

De ochtendbladen brachten 't bericht naar Rome. Om 12 uur werd tot de algemeene staking besloten, de order werd door groepen arbeiders door de geheele stad verspreid. Extra-uitgaven der avondbladen deelden mede, dat ze tot nader niet verschenen. Om half twee was er geen tram meer te zien, noch een huurrijtuig. De bouwwerken werden verlaten, de fabrieken stonden stil, de meeste winkels werden gesloten. In de meeste groote steden werd onmiddellijk eveneens de algemeene staking solidair doorgevoerd; in de andere later eveneens. Spoorwegarbeiders, zeelieden en havenarbeiders volgden, telegraaf- en postdienst gaan moeilijk. In sommige steden enkele botsingen met politie en militairen, enkele gewonden en dooden in Turyn, Florence en Bair.

In de Kamer eischten de socialistischen de opheffing der zitting ten teken van rouw.

Heftige tooneelen speelden zich af. Bij de stemming over 't voorstel der socialistischen bleek de Kamer door onvoltalligheid niet in staat te stemmen.

De minister-president Salandra heeft een rondschrijven aan de burgemeesters gericht, waarin hij hen opdraagt, al hun invloed aan te wenden, om een herhaling van 't de laatste dagen gebeurde te voorkomen. Zij moeten hun plicht doen, waarvan de eerste is de handhaving der openbare orde; maar wanneer daartoe 't gebruik van geweld noodzakelijk is, dan moet met groote voorzichtigheid en wijsheid worden opgetreden. Zoo luidt de circulaire.

Den 10en Juni is de algemeene proteststaking door een rondschrijven van 't algemeene arbeidersverbond, waarbij ze werd opgeheven verklaard, beëindigd.

De staking der Italiaansche tabaksbewerkers.

Na een reeds 40 dagen durende staking van de arbeiders en arbeidsters in de staatstabakfabrieken richt thans het comité van actie een oproep aan de vakverenigingen van gansch Italië, zich solidair te verklaren, en de algemeene staking te proclameeren. De stakende tabaksbewerkers, 16000 in getal, eischen den 7 uren dag.

Uit 't „vrije” Zwitserland.

De Zwitsersche bourgeoisie wil thans trachten in haar land de stakingen geheel uit de wereld te helpen. Ze is bezig met een tweede initiatiefbeweging in Zürich na de anti-stakingswet van 1908, die de staking reeds zoozeer bemoeilijkt. De strafwet moet verscherpt worden. Zwitserland telt vele buitenlandsche arbeiders, die aan den vak- en politieke strijd deelnemen; voorgesteld wordt dat deze arbeiders, wanneer ze worden veroordeeld, tevens uit het land worden verbannen. Met gevangenisstraf zal worden gestraft „schimp” en „hoon” van ambtenaren of beambten in dienst, lichamelijk letsel of beschadiging van goederen bij samenscholing. Zelfs deelname aan samenscholingen zal met gevangenisstraf of boete worden gestraft. Evenzoo bedreiging of lastig vallen door volgen, begeleiden of beschimpen, om iemand in de uitoefening van zijn beroep of van

zijn arbeid te verhinderen of te storen, evenzoo het posten in de nabijheid van een lokaal, werkplaats enz.

Een scherper, radikaler maatregel als deze wet laat zich moeilijk denken. De klassetegenstellingen verscherpen zich, ook in 't „vrije” Zwitserland.

De bouwvakstrijd te Londen.

De uitsluiting in de Londensche bouwvakken duurt nu reeds 18 weken en van een bijleggen van den strijd, waarbij 25.000 arbeiders betrokken zijn, is nog geen sprake. Tweemaal zijn door de leden der betrokken organisaties compromissen met overweldigende meerderheid verworpen. De ondernemersbond heeft al meermalen met een algemeene uitsluiting voor 't geheele land bedreigd, doch schijnt op de bouwvakondernemers buiten Londen niet al te wel te kunnen vertrouwen.

De Londensche bouwvakfederatie, bestaande uit 11 vakverenigingen, heeft nu het besluit genomen, waar mogelijk contracten te sluiten met degenen die laten bouwen, waarbij de federatie als ondernemer optreedt, met volledige uitschakeling der bouwvakondernemers. Een groot contract is reeds afgesloten en wel de bouw van een stichting der theosofische vereniging, dat plm. f 1.200.000 zal kosten. De federatie vervult niet geheel de rol van den ondernemer, ze verplicht zich slechts de arbeidskracht te leveren, die door de opdrachtgever zelve wordt betaald. Slechts georganiseerden worden toegelaten en slechts firma's, die uitsluitend georganiseerden in dienst hebben, mogen onderdeelen uitvoeren.

Voor den strijd zelve is zoo iets natuurlijk wel van eenig, doch niet van overwegend belang. De bouw zal 18 maanden duren en 200 à 300 arbeiders noodig hebben. Natuurlijk tracht de federatie meerdere werken uit te voeren. Een wapen in den strijd tegen de bouwvakondernemers is 't in elk geval. Dat blijkt ook uit 't verweer der ondernemers, die willen trachten den toevoer van materialen af te snijden. Kartellen en trusts zijn echter in Engeland nog niet zulke absolute heerschers, dat dit mogelijk zou zijn. Dan was trouwens het buitenland er nog.

Mijnwerkersstrijd in Spanje.

Nieuwe ernstige conflicten dreigen weer in 't mijn-district Rio Tinto, wyl de maatschappij haar verplichtingen niet nakomt. De arbeiders hebben nu bedreigd, sabotage te hulp te nemen, als de vroegere beloften niet worden nagekomen. Daarop is het geheele drukkerijpersoneel en de secretaris der vakvereniging gevangen genomen en het grootst dorp in 't district militair bezet.

Colorado.

De bloedige klassenstrijd in Colorado, heeft zijn einde genomen, doordat eindelijk geregelde bondstroepen Colorado zijn binnengerukt. De stakers, die na het vrouwen- en kinderbloedbad in Ludlow naar de wapens hadden gegrepen om de brandende en moordende horden der staatsmilitie in bedwang te houden, hebben zich nergens tegen de geregelde troepen verzet. Het aantal slachtoffers wordt zelfs door de burgerlijke bladen op 90—170 geschat. Het verbranden en beschieten van het tentenkamp in Ludlow, waarbij behalve 10 of 12 mannen ongeveer 30 vrouwen en kinderen van stakende arbeiders een gruwelijken dood vonden, is intusschen in onderzoek bij de Coroner-jury geweest.

Deze jury bestaat bijna geheel uit middenstanders, „goede en trouwe mannen” en toch bevestigt ze alles in vollen omvang de slachting. Een uit burgerlijke vrouwen bestaand comité in Denver, dat de eerste dagen van Mei in Ludlow was, zegt, dat niet de helft van de door de militie begane beestachtigheden bekend zijn geworden. Trouwens, gebleken is ook, dat de machinegeweren het eigendom waren der mijnmagnaten.

Voor president Wilson bondstroepen naar Colorado zond, zond hij eerst een vertegenwoordiger naar Rockefeller, om hem tot onderhandelen met de strijdende arbeiders te brengen. Echter tevergeefs.

De Federation of Labour, 't Amerikaanse N.V.V. onder leiding van mannen als Gomperts, trekt zich nog steeds volgens den New-Yorkschen correspondent van de *Vorwärts*, van de zaak niets aan.

Steunt de stakers en uitgesloten in Almelo en Zaandam.

Electr. Drukkerij „De Strijd”, Gyabr. v. Aemstelstr. 32, Awst.

Een Naklank.

Voor het referendum zendt Pieterse ons een stuk, waaraan wij zakelijk het volgende ontleenen:

Er werd op het kongres gezegd, waarom wij thans met ons voorstel-Enschedeë voor den dag kwamen, terwijl er toch geen verkiezingen aan de orde zijn. Ik antwoord hierop: Elk een die zich op het politieke terrein begeeft, moet weten dat dit Ministerie elk oogenblik als oude potscherven in de hoek kan vliegen. Daar zijn verschillende redenen voor, dat dit kan gebeuren. En dan werd er gezegd, dat in de Arb. Partij nog wel socialistischen waren. Dat blijf ik ontkennen, om reden, dat na de splitsing Mevr. Holst er in bleef, om zoo mogelijk de eenheid te bewaren. Maar door het uitgaan van Mevr. Holst is gebleken, dat de socialistischen die er toen nog in zaten verdwenen zijn, als sneeuw voor de zon. Men kan zich socialist noemen, maar als men het socialisme elk oogenblik in de hoek trapt, of door de modder sleurt, dan is men geen socialist, al wil men dat nog zoo graag. Dan werd er door De Visser gezegd, dat de Arb. Partij is een socialistische Partij. Maar kerel, zou ik zeggen, wat beteekent dan onze Partij, als de Arb. Partij socialist is, dan behoefde onze Partij er ook niet te zijn. Maar het is voor mij zoo helder als koffiedik; op de feestvergadering stond De V. te ageeren tegen de Arb. Partij en op het kongres, toen het ging tegen ons voorstel, stond hij de Arb. Partij te verdedigen. Dat is voor ons hier in Enschedé demagogie in de beste zin van het woord. Over de vakbeweging, die er bij wordt gesleept, eerst door Wijnkoop en toen nog weer door De Visser, willen wij eerstdaags in *De Tribune* nog eens duidelijk onze handelwijze uiteenzetten. Maar dit willen wij nu wel zeggen, dat wij nooit een modern georganiseerde onderkruiper worden. Ik meende dit nog even ter sprake te moeten brengen na het kongres, dat anders op mij ook een goede indruk heeft gemaakt. En dat mij weer een spoorslag zal wezen, om de versterking van onze Partij te doen toenemen.

L. PIETERSON.

Errata. In een gedeelte van onze oplaag staat boven het verslag van het Kongres „Openingsrede enz.”, dit moet wezen: Verslag enz.

„De Zaaier”.

Den Haag. 4 Juni hield de afdeling een openbare cursusvergadering, waar door verhinderd van Mulder ons bondslid Dolleman sprak over Zelfzucht en Eigendom. Aanwezig waren 28 personen, waarvan zich 7 opgaven als lid.

Donderdag 11 Juni een openbare vergadering met spreker W. v. Ravesteijn, over de strijd der Indiërs en het militarisme. Ruim 50 aanwezigen luisterden naar deze rede. Spreker sprak ook over de brochure die verschenen was van de Vereeniging Onze Vloot, welke steeds het volk warm trachtte te houden voor het behoud van Indië, daar spr. het beter achtte voor de arbeidersklasse dat Indië los was van Holland.

ELECTR. BOEK-, COURANT-
EN HANDELSDRUKKERIJ

DE STRIJD

BEVEELT ZICH AAN VOOR HET
NET EN VLUG AFLEVEREN
VAN ALLE SOORTEN DRUK-
WERK ALS: BRIEFHOOFDEN-
PAPIER, ENVELOPPEN, NOTA'S
KWITANTIES, REGLEMENTEN,
VISITEKAARTEN, VERLOVING-
EN ONDERTROUWKAARTEN,
CONVOCATIE'S, STROOIBIL-
LETTEN, DIPLOMA'S, ENZ.
TEGEN ZÉÉR BILLIJKE EN
CONCURREERENDE PRIJZEN

GYSBRECHT VAN AEMSTEL-
STRAAT 32 — AMSTERDAM